

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de korpschef van de Nationale Politie
De heer H.P. van Essen
Nieuwe uitleg 1
2514 BP DEN HAAG

I.a.a. Hoofd DLIO, politiechef Landelijke Eenheid, D-G PenV, directeur
Rijksrecherche en voorzitter College P-G

Datum 23 april 2021
Onderwerp Vragen over onderzoeken naar het TCI van DLIO

**Inspectie Justitie en
Veiligheid**

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.inspectie-jenv.nl

Contactpersoon
contact@inspectie-jenv.nl

Projectnaam
Onderzoek Landelijke Eenheid

Ons kenmerk
3297975

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Geachte heer Van Essen,

In januari 2021 heeft de Inspectie Justitie en Veiligheid (Inspectie) het rapport 'Onderzoek naar de taakuitvoering Landelijke eenheid, deelonderzoek 1: Dienst landelijke informatieorganisatie (DLIO)' uitgebracht. Na de publicatie van dit rapport werden in de Tweede Kamer vragen gesteld over de onderzoeken van de Rijksrecherche en het bureau Veiligheid Integriteit en Klachten bij het Team Criminele Inwinning waar in het inspectierapport naar werd verwezen.¹ De vragen gingen over aard en omvang van deze onderzoeken. Met deze brief wil ik zaken verhelderen en in de juiste context plaatsen.

Werkwijze TCI

De kerntaken van een Team Criminele Inwinning (TCI) bestaan uit de acquisitie van bronnen, het runnen van informanten, het verifiëren en verwerken van ingewonnen informatie en het analyseren van bronnen.² Het TCI voert zijn taken uit in een afgeschermd omgeving en via een geprotocolleerde werkwijze.³ Gezien de gevoeligheid en vertrouwelijkheid van TCI-informatie kan een TCI-functionaris een ervaren dilemma uitsluitend voorleggen aan collega's binnen het eigen team of aan een ander TCI. Een dergelijk verzoek, waarbij door een ander TCI de casus wordt gezien, heet 'collegiale consultatie'.⁴ Ieder van de tien regionale Eenheden heeft een TCI en dat geldt ook voor de Landelijke Eenheid. In totaal beschikt de politie dus elf keer over een TCI.⁵

¹ Kamerstukken 29 628, Nr. 1005.

² Een TCI heeft een teamchef (soms twee). Deze geeft leiding aan enkele sub-teams met per team een operationeel leidinggevende, veelal genaamd 'de teamleider' (functienaam: operationeel specialist B). Ieder TCI krijgt vanuit het Openbaar Ministerie een eigen officier van justitie toegewezen, de officier-TCI. De werkwijze is op hoofdlijnen beschreven.

³ Naar aanleiding van de Parlementaire enquêtecommissie Van Traa (1994/1996) zijn diverse waarborgen ingebouwd in de werkwijze van een voorloper van het TCI, de toenmalige Criminele Inlichtingen Dienst (CID). Dit om de kwaliteit van de taakuitvoering te borgen.

⁴ Dit begrip is bij veel specialistische beroepsgroepen in gebruik, o.a. medici. Bij een 'collegiale consultatie' is de officier-TCI betrokken.

⁵ De Koninklijke Marechaussee beschikt over een eigen TCI.

Rapport Inspectie

Het is van belang dat duidelijk is wat de Inspectie heeft onderzocht en wat hierover in haar rapport staat: “Met betrekking tot het Team Criminele Inwinning (TCI) van de afdeling Inwinning worden de uitkomsten van de interne onderzoeken en de onderzoeken die door de Rijksrecherche worden uitgevoerd niet betrokken bij het Inspectieonderzoek. Deze onderzoeken zijn gericht op personen. Het onderzoek van de Inspectie richt zich op de kwaliteit van de taakuitvoering op organisatieniveau.”⁶ Daarom heeft de Inspectie niet inhoudelijk kennisgenomen van deze onderzoeken en deze ook niet gebruikt in het rapport. Vandaar dat in de samenvatting van het rapport staat: “Voor de Inspectie zijn de uitkomsten van deze onderzoeken een gegeven en is er geen aanleiding geweest om verder onderzoek te doen.”

**Inspectie Justitie en
Veiligheid**

Datum
23 april 2021

Ons kenmerk
3297975

Rijksrecherche

De Rijksrecherche voert onder gezag van het Openbaar Ministerie (verkenkend) onderzoek uit naar strafbare feiten en gedragingen en naar incidenten over mogelijk geweldsmisbruik door politiefunctionarissen.⁷ Het onderzoek van de Rijksrecherche heeft daarmee een strafrechtelijk karakter. Binnen het regime van de wetgeving kunnen medewerkers worden vervolgd en een straf opgelegd krijgen, van geldstraf tot gevangenisstraf. Een eventuele strafrechtelijke vervolging gebeurt door het Openbaar Ministerie. Maar voordat het zover is voert de Rijksrecherche onderzoek uit, conform de geldende protocollen. Verder beschikt de Rijksrecherche óók over een TCI, het TCI-Rijksrecherche. Ook dat valt onder bovenstaande werkwijze TCI.

Bureau VIK

Het bureau Veiligheid Integriteit en Klachten (VIK) doet (oriënterend) onderzoek naar vermoedens van plichtsverzuim door politiefunctionarissen.⁸ Het betreft altijd een intern onderzoek met een disciplinair karakter: binnen het regime van de arbeidsvoorwaarden krijgen medewerkers een sanctie opgelegd, van een berisping of het inleveren van verlofuren via het terugzetten in salaris of rang tot ontslag. Bureau VIK rapporteert aan de betreffende leidinggevende waarna deze vervolgens de strafmaat bepaalt.

⁶ Paragraaf 1.4 de afbakening van het onderzoek. De Inspectie heeft het bestaan van deze onderzoeken vernomen uit verschillende bronnen.

⁷ Zie www.rijksrecherche.nl

⁸ Plichtsverzuim is het niet nakomen van opgelegde verplichtingen, het overtreden van een voorschrift of het doen of nalaten van iets dat een goed ambtenaar in gelijke omstandigheden moet nalaten of doen. Indien sprake is van plichtsverzuim, bepaalt betreffende teamchef welke straf/sanctie wordt opgelegd. Hij wordt hierbij geadviseerd door de afdeling HRM en het Landelijk Strafmaatoverleg, een overleg van politiejuristen. Zij bekijken in hoeverre de straf passend en evenredig is. Ook vindt overleg met betrokken medewerker plaats. Iedere eenheid van de politie heeft een bureau VIK waar medewerkers terecht kunnen. Zie www.politie.nl

De procesgang nader onderzocht

De vragen die zijn gesteld in de Tweede Kamer zijn gericht op een casus uit 2015 binnen het TCI-Landelijke Eenheid.⁹ Daarnaast zijn er Kamervragen omtrent klachten over leidinggevenden van het TCI-Landelijke Eenheid, waarnaar in 2019 een VIK-onderzoek werd uitgevoerd.

**Inspectie Justitie en
Veiligheid**

Datum
23 april 2021

Ons kenmerk
3297975

Om de beoogde duidelijkheid te verschaffen heeft de Inspectie recent met diverse partijen gesproken en heeft zij documenten onderzocht. Dit is gebeurd door inspecteurs die niet waren betrokken bij het onderzoek naar de Landelijke Eenheid-DLIO. Op basis van openbare en vertrouwelijke informatie is een reconstructie gemaakt op procesniveau.¹⁰ Hieronder volgt een overzicht, zonder dat op de (vertrouwelijke) inhoud wordt ingegaan.

2015

Uit de reconstructie blijkt dat er in 2015 binnen het TCI-Landelijke Eenheid sprake was van een specifieke casus waarbij de betrokken functionarissen werden geconfronteerd met een dilemma. Daardoor ontstond de behoefte aan een 'collegiale consultatie'. Deze consultatie heeft plaatsgevonden door een ander TCI, in dit specifieke geval het TCI-Rijksrecherche.¹¹ De uitkomst van de consultatie door het TCI-Rijksrecherche is binnen het TCI-Landelijke Eenheid in zeer beperkte kring gedeeld. Een consultatie is geen (strafrechtelijk) onderzoek door de Rijksrecherche zoals hierboven is beschreven.¹² Dit leidt tot de conclusie mijnerzijds dat in 2015 naar deze casus geen onderzoek is uitgevoerd door de Rijksrecherche.

2019

In 2019 heeft bureau VIK een onderzoek gedaan naar klachten over (de stijl van) leidinggevenden binnen het TCI-Landelijke Eenheid. Tijdens dit interne onderzoek kwam bij het horen van de klagers op enig moment gerubriceerde TCI-informatie ter sprake. Deze vertrouwelijke TCI-informatie is door bureau VIK afgezonderd van het onderzoek. Zij heeft het onderzoek naar de klachten afgerond en daarover gerapporteerd.

⁹ In de media wordt gesproken over 'de casus F.J.' De Inspectie doet hierover geen uitspraken en beperkt zich tot het procesniveau. In de tijdperiode rond de eerste casus heeft een tweede casus gespeeld waarbij het TCI-Rijksrecherche op vergelijkbare wijze betrokken was als in de beschreven reconstructie. Ook hierover doet de Inspectie geen uitspraken en beperkt zij zich tot het procesniveau.

¹⁰ Het betreft geen reconstructie omtrent mogelijk strafbare feiten en gedragingen van individuele personen. Dat is voorbehouden aan het Openbaar Ministerie.

¹¹ Dit had elk ander TCI kunnen zijn. Wel moet het vanwege het vertrouwelijke karakter de TCI-informatie binnen een TCI-omgeving blijven.

¹² Er is sprake zijn van een formeel verzoek tot strafrechtelijk onderzoek als dit schriftelijk wordt ingediend door het niveau van bijv. eenheidsleiding, korpsleiding, Hoofdofficier van Justitie of het Landelijk Parket. Op een dergelijk formeel verzoek volgt een schriftelijk antwoord.

Het is uitzonderlijk dat tijdens een onderzoek door bureau VIK gerubriceerde TCI-informatie ter sprake komt en er bestaat dan ook geen procedure voor de handelswijze. Over de gerubriceerde informatie heeft bureau VIK contact opgenomen met het TCI-Rijksrecherche.

Het contact heeft ertoe geleid dat bureau VIK de TCI-informatie aan het TCI-Rijksrecherche heeft overgedragen.¹³ Daarbij heeft het TCI-Rijksrecherche gevraagd om een korte aanbiedingsbrief.

**Inspectie Justitie en
Veiligheid**

Datum
23 april 2021

Ons kenmerk
3297975

Vervolgens heeft het Hoofd DLIO het TCI-Rijksrecherche verzocht om de gerubriceerde informatie nader te onderzoeken.¹⁴ Het TCI-Rijksrecherche heeft dit net als in 2015 opgepakt als een 'collegiale consultatie'. Zoals gebruikelijk is de uitkomst van de consultatie besproken met de TCI-officier van justitie. Deze heeft besloten dat geen nader onderzoek nodig was. Vervolgens heeft hierover door het TCI-Rijksrecherche een mondelinge terugkoppeling plaatsgevonden aan het Hoofd DLIO. Een consultatie is geen (strafrechtelijk) onderzoek door de Rijksrecherche zoals eerder is beschreven. Dit leidt tot de conclusie mijnerzijds dat ook in 2019 geen onderzoek heeft plaatsgevonden door de Rijksrecherche.

Conclusies

1. Het onderzoek van de Inspectie naar de Dienst landelijke informatieorganisatie (DLIO) betreft de kwaliteit van de taakuitvoering op organisatieniveau en niet een onderzoek naar personen. Onderzoeken die waren gericht op personen vielen daarom buiten de reikwijdte van het Inspectieonderzoek. Het vorenstaande doet niet af aan de conclusies en aanbevelingen uit het rapport van de Inspectie naar de DLIO.
2. Rondom de gebeurtenissen in 2015 en 2019 kom ik tot de conclusie dat er twee keer, conform vastgelegde procedures, contact is geweest tussen het TCI-Landelijke Eenheid en het TCI-Rijksrecherche. Tegelijkertijd concludeer ik dat dit iets anders betekent dan dat er door de Rijksrecherche (strafrechtelijke) onderzoeken zijn gedaan. Ik hecht eraan te benadrukken dat er tot tweemaal toe sprake is geweest van betrokkenheid van het TCI-Rijksrecherche ('collegiale consultatie'). De Rijksrecherche heeft namelijk geen (strafrechtelijk) onderzoek gedaan.

Voor de volledigheid meld ik u dat mijn conclusie dat de Rijksrecherche geen (strafrechtelijk) onderzoek heeft gedaan, door het Openbaar Ministerie aan mij is bevestigd. De 'collegiale consultatie' tussen het TCI-Landelijke Eenheid en het TCI-Rijksrecherche heeft geen aanleiding gegeven tot vervolgstappen.

¹³ Dit had elk ander TCI kunnen zijn, zie ook noot 11. De keuze van bureau VIK voor het TCI-Rijksrecherche komt door de eerdere betrokkenheid van dit TCI in 2015.

¹⁴ Dit is gebeurd in een korte ongedateerde brief zonder kenmerk.

Slot

Ik ga ervan uit dat met deze brief een eind komt aan de onduidelijkheid over de onderzoeken naar het TCI-Landelijke Eenheid. Ik informeer de minister van Justitie en Veiligheid over de uitkomsten van deze reconstructie. Verder zullen de direct betrokkenen een afschrift van deze brief ontvangen en daarnaast wordt deze brief gepubliceerd op de website van de Inspectie.

Hoogachtend,

H.C.D. Korvinus
Inspecteur-generaal
Inspectie Justitie en Veiligheid